

## ÅRSBERÄTTELSE 2017

Independent Living Institute (ILI) arbetar för att främja möjligheterna för människor med funktionsnedsättning till mer personlig och politisk makt, självbestämmande, full delaktighet och jämlikhet genom information, utbildning, opinionsbildning och projektverksamhet. Under 2017 verkade ILI via flera projekt för att uppnå sina mål och visioner som beskrivs i detta dokument. Projekten har alla sin webbsida, facebook page och ger ut nyhetsbrev.

### Projektverksamhet

#### Lagen som verktyg

Projektet Med lagen som verktyg arbetar för att öka funktionshinderrörelsens tillgång till juridisk expertis när det gäller utbildning, försvar och vidareutveckling av mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Syftet är att bidra till att rättigheterna för personer med funktionsnedsättning tillgodoses bättre genom att med lagen och rättspraxis som verktyg verka mot negativ särbehandling och strukturell diskriminering. Nära samarbete skedde med projektet "Från Snack till Verkstad" och den ideella föreningen "[Med lagen som verktyg](#)" som tar emot rättsärenden och med hjälp av "Rättsnätverket" driver dem till domstol om det behövs. Organisationer med vilka projektet samarbetar är bl.a. [Funktionsrätt Sverige](#), [Apply Human Rights](#), [DHR](#), [STIL](#), och [Personskadeförbundet RTP](#). Det finansieras av Allmänna Arvsfonden.

På hemsidan <https://lagensomverktyg.se/> har förutom grundläggande information om diskrimineringskydd sex längre intervjuer publicerats med jurister som på olika sätt arbetar med diskrimineringsrätt och mänskliga rättigheter. Tre uppsatser inom området har publicerats, varav en från projektets praktikant. En gästskribent har skrivit [ungdomars syn på diskriminering](#) och ett debattinlägg om lönebidrag har publicerats. Hemsidan hade 12 000 besök och 21 000 sidvisningar och Facebooksida 205 följare samt Twitterkontot 226 följare. [Nyhetsbrevet](#) hade 206 prenumeranter och gick ut med nio nummer. Projektet har medverkat i tidningarna [Lag & avtal](#), [Liv](#) och [Läs&skriv](#). En [debattartikel](#) publicerades den 6 oktober i Dagens juridik tillsammans med Funktionsrätt Sverige, Lika unika, RFSL, Malmö mot diskriminering och Göteborgs rättighetscenter.

Den 2 juni ledde juristen Hanna Gerdes en [Anmälningsskola](#) och den 28 mars medverkade projektets jurist Ola Linder på en [konferens om bostadsdiskriminering](#). Den 13 maj höll han en workshop på Astma- och allergiförbundet och den 18 november höll projektet en föreläsning i Göteborg för Sverige ledarhundsförare. Lagen som verktyg medverkade i [Almedalen](#) den 4 juli med ett lunchseminarium och fem kortare utfrågningar. Projektet hade även ett seminarium på Från snack till verkstads sommarskola den 23 till 25 augusti. Ett annat samarbete med Från snack till verkstad var en [utbildningsturné](#) inom Myndigheten för delaktighets uppdrag att informera och utbilda om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Landets 16 antidiskrimineringsbyråer kontaktades och erbjöds en halvdagsutbildning som sedan genomfördes i Stockholm 21 april,

Örebro 29 maj, Malmö 4 oktober och Göteborg 25 oktober. Ett liknande seminarium riktade sig till lokala funktionshinderföreningar och hölls i Örebro 29 maj, Stockholm 18 oktober, Luleå 21 november och Umeå 22 november. Projektets praktikant skrev vardagsberättelser om konventionens 30 första artiklar som trycktes upp av MfD. Myndigheten för delaktighet producerade även en informationsfilm som Ola Linder medverkade i.

Lagen som verktyg har skrivit om följande rättsprocesser under 2017: DO mot Vara kommun: Projektet var på plats vid [huvudförhandling i Skaraborgs tingsrätt](#) den 3 maj och analyserade [domen](#). DHR mot Region Gävleborg: Lagen som verktyg följer [Dhr:s mål mot Region Gävleborg](#) som fick [prövningstillstånd i Högsta domstolen](#) den 8 maj och ett [beslut den 21 december](#) om att det var rätt part som DHR stämt. DO mot Södertörn: Lagen som verktyg åhörde [huvudförhandlingen i Arbetsdomstolen](#) den 30 augusti, skrev en [analys av domen](#) den 11 oktober och publicerade en uppmärksammat [kommentar från Richard Sahlin](#). Anders mot Lekebergs kommun: Lagen som verktyg skrev även om [fallet om självständigt val av boende](#) i Kammarrätten i Göteborg.

Lagen som verktyg analyserar även fall som avslutats av DO, till exempel om [bristande tillgänglighet hos IT-system på universitet](#) samt förlikningar om till exempel [bristande tillgänglighet för ledarhundsförare](#) och [bristande IT-tillgänglighet inom Försäkringskassan](#). Många anmälningar om diskriminering av ledarhundsförare kommer till [Anmälningstjänsten](#) och en grundlig analys har gjorts av [rättsläget för ledarhundsförare](#).

En grupp på [LinkedIn Disability Rights Defenders](#) har startats för internationellt nätverkande framöver (se IDRDN nedan).

## Anmälningstjänsten

[Anmälningstjänsten](#) har uppdaterats tekniskt så att den fungerar med mindre skärmar. Informationen har uppdaterats både språkmässigt och juridiskt. Under 2017 har anmälningsfrekvensen ökat jämfört med tidigare år och 45 anmälningar inkom. En [Facebook-annons](#) har spritts och en flyer med information om Anmälningstjänsten har tryckts upp med punktskrift, vilket varit mycket uppskattat. [Anmälningstjänsten](#) hade 5 000 besök och 14 500 sidvisningar.

## PA-tips

[PA-tips](#) (personlig assistans tips, tidigare Assistanstips) hade tidigare projektstöd från Allmänna Arvsfonden. Den projektverksamheten avslutades i december 2015. Sedan dess har verksamheten fortsatt i något mindre skala. Från maj - december 2017 finansierades PA-tips av [Petrus och Augusta Hedlunds stiftelse](#). Inom projektet har verksamhet bedrivits i syftet att främja egna arbetsgivarmodellerna för personlig assistans. ILI har samarbetat med ZSL/RMI Bad Kreuznach i Tyskland där liknande verksamhet har pågått.

Projektet har gått ut på att samla in, dokumentera (med text och bild, video eller ritningar) och sprida tips, knep och exempel som assistansberättigade och deras assistenter har utvecklat för olika assistans situationer. Det handlar om kunskaper som främjar möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att leva ett aktivt och väl fungerande liv med personlig assistans, såväl som ett ökat självbestämmande.

Enligt Independent Living-rörelsen är personer med funktionsnedsättningar de bästa experterna på sina behov och bör därför lära av och hjälpa varandra för att förändra sin situation. Genom att bli en bättre

arbetsledare för sina assistenter kan man förbättra sin personliga assistans och öka självbestämmandet i vardagen. För detta behövs bland annat erfarenhet och kunskaper om praktiska och organisatoriska lösningar, exempelvis på vilka sätt assistenten kan assistera i en viss assistans situation. Meningen är inte att visa upp "den bästa" lösningen för assistansanvändare - vi är ingen homogen grupp utan individer med unika förutsättningar, behov och preferenser - utan att föreslå flera lösningar som assistansanvändare kan testa och låta sig inspireras av för att utveckla egna metoder. Projektets hemsida är [patips.se](http://patips.se) och finns även på Facebook [facebook.com/PersonligAssistansTips/](https://facebook.com/PersonligAssistansTips/).

PA-tips har under 2017 märkt att stämningen hos personer som lever med assistans har förändrats på grund av den nuvarande situationen i Sverige när det gäller personlig assistans. Många vågar inte lämna tips eller beskriva hur de lever med assistans med rädsla för vad konsekvenserna kan bli. Fler än tidigare har valt att vara anonyma och många tackar nej att delta på grund av detta. Många har under året blivit av med sin personliga assistans eller fått timmarna neddragna vilket lett till att de som lever med assistans är rädda att förlora den om man pratar om den. Många är så rädda och får kämpa så hårt för att få personlig assistans eller att få behålla sin assistans att de inte orkar prata om sin assistans. Projektverksamheten har således kommit att innebära en hel del rådgivning, exempelvis genom enskilda telefonsamtal.

## **Disabled Refugees Welcome (DRW)**

[Disabled Refugees Welcome](#) är ett nytt integrationsprojekt som drivs av Independent Living Institute. Det är en treårig satsning som finansieras av Allmänna arvsfonden. DRW har som syfte att utveckla nya metoder som skapar bättre förutsättningar för mottagande och integration av nyanlända med olika funktionsnedsättningar. Under projektets gång kommer vi att dokumentera målgruppens behov och utveckla aktiviteter som i framtiden kan bli en naturlig del av det svenska mottagningsystemet.

DRW kom i gång under september 2017 med 10 anställda alla från olika länder. Julius Ntobauh som låg bakom projektidén med Adolf Ratzka är verksam inom projektet. Fram till december 2017 har projektteamet kommit igång med olika metoder för att driva projektet för att uppnå ett samhälle med lika möjligheter till ett självständigt liv för alla oavsett funktionsförmåga eller antal år i Sverige. Hemsidan, och sociala media kanaler har startats samt material har producerats och översatts i några språk och sprids via Out Reach på några torg och hos viktiga aktörer. En kontaktbas har startats och utvecklas kontinuerligt likväl har ett rapporteringssystem satts upp för kontroll av projektets framgång. Tio fallstudier med målgruppen nyanlända har genomförts. DRW har haft en praktikant från målgruppen under sex veckor tid som kunde bidra med en intervju och till översättning av material. Projektet har varit intervjuat för media två gånger.

### **DRW i sociala medier:**

- [Facebook-sida](#) öppnades den 7 november 2017: Antalet följare 31 december 2017 var 84.
- Antalet nådda personer under två månader som vi hade sidan uppe var 2050 facebookanvändare
- [Hemsidan lanserades](#) den 10 december 2017.

## International Disability Rights Defenders Network (IDRDN)

Den 1 december 2017 påbörjades projektet "International Disability Rights Defenders Network". Huvudsyftet med detta projekt är att skapa ett internationellt nätverk där information kring hur olika länder arbetar med "lagen som verktyg" för att förbättra livssituationen för personer med funktionsnedsättning kan spridas. Även domar och andra intressanta händelser, exempelvis [konferenser](#) och temadagar, kommer uppmärksammas.

Information sprids genom att nyhetsbrev skickas ut till jurister, juriststudenter och lärare, personal inom statliga och kommunala organisationer och andra som, på ett eller annat sätt, engagerar sig i frågor rörande personer med funktionsnedsättning. En första inbjudan har skickats ut till potentiella medlemmar och många (i dagsläget över 200 personer) har anslutit sig till nätverket.

Arbetet med nyhetsbrev fortsätter och, för att fler skall få ta del av den information som presenteras häri, arbetar vi aktivt med att finna fler medlemmar till nätverket.

## Assistanskoll

Efter att projektperioden för [Assistanskoll](#) och dess finansiering genom Allmänna Arvsfonden tog slut under 2010 har webbtjänsten fortsatt att öka i innehåll och räckvidd. Assistanskoll erbjuder information, fakta och siffermaterial, analyser och råd till assistansanvändare, deras familjer och assistenter i valet av assistansanordnare. Assistanskoll håller allmänheten uppdaterad om de snabba förändringarna som sker inom lagstiftning, rättspraxis och marknadsutveckling.

Assistanskoll i år har haft en viktig roll i LSS debatten. Projektet har påverkat via sina intervjuer med viktiga personer och vara en av aktörerna som har bidragit till att en stoppsats för omprövningar och Regeringens nya lagförslag.

Assistanskoll är även ett verktyg för kommunala handläggare när de ska sprida information och råd till assistansanvändare och deras familjer. Vid slutet av 2017 deltog 219 icke-kommunala assistansanordnare i [Assistanskolls](#) jämförelsetjänst. Dessa anordnare uppgav sig ha totalt 11 313 kunder/medlemmar och representerar ungefär 75 % av den svenska privata assistansmarknaden. [Assistanskolls](#) webbplats hade ca 809 000 sidvisningar under året (686 000 under 2016 - en ökning med 18%) och 400 000 besök. Denna exponering gör Assistanskolls webbplats och nyhetsbrev till ett intressant forum även för annonsörer som numera täcker nästan alla Assistanskolls löpande kostnader.

[Assistanskolls](#) nyhetsbrev som redigeras av Kenneth Westberg publiceras ca en gång/månad och har uppnått en marknadsledande position i övervakningen av utvecklingen inom personlig assistans i Sverige. Våra artiklar och övrig information citeras ofta. Nyhetsbrevet når ut till 6 500 e-postadresser varav många är assistansanordnare och LSS-handläggare. Övriga prenumeranter är assistansanvändare, deras anhöriga och assistenter, funktionshinderorganisationer och deras tidskrifter, fackföreningar, tjänstemän på myndigheter och politiker på alla nivåer.

Det finns ett växande intresse för våra informationssidor och guider. Tex vår jämförelse av [kollektivavtal](#), guiderna [Arbeta som assistent](#), [OB-ersättning för personliga assistenter](#), [Vad har personliga assistenter i lön?](#), [Att rekrytera personliga assistenter](#), [Anordna din egen assistans](#) och [Förbered dig inför din assistansbedömning](#) har blivit mycket välbesökta sidor.

Assistanskoll har även en samlad sida med [statistik](#) över t ex Försäkringskassans tvåårsomprövningar, kostnader för assistans och hur många assistansberättigade som valt privata företag, kommuner, kooperativ osv.

#### **Exempel på vad som skett på Assistanskoll under året:**

- 140 nyhetsartiklar om personlig assistans har publicerats på hemsidan.
- Assistanskolls journalist Erik Tillander besökte Almedalen i juni/juli och gjorde en rad reportage därifrån.
- Kommunala assistansutförare kan nu delta i jämförelsetjänsten, Grums, Uppsala och Täby kommun deltar i jämförelsen.
- På sidan [Platsannonser](#) går det att söka bland Arbetsförmedlingens platsannonser för personliga assistenter. Anordnare, kommuner eller andra kan också lägga in platsannonser på Assistanskoll.

## **Övrig pågående verksamhet**

### **Online full-text biblioteket och PA-nätverket**

[ILLI:s online full-text bibliotek](#) erbjuder författare publicering, exponering och säker arkivering av sina arbeten, exempelvis artiklar i vetenskapliga tidskrifter, rapporter, handböcker och föredrag om Independent Living och relaterade ämnen. F n finns i det sökbara biblioteket strax över 600 dokument, därav är huvud andelen på engelska, ca 200 svenska och ca 100 på andra språk, mest tyska, franska och spanska. Vi har exempelvis ett antal bibliografier, såsom den brittiska forskaren M. Miles bad oss att publicera, om bemötandet av personer med funktionsnedsättningar i asiatiska kulturer. PA-nätverket sprider information om personlig assistans i Sverige genom artiklar och sammanfattande texter på engelska, såväl som information om situationen för assistansanvändare i andra länder. Vi får ofta uppskattande kommentarer från läsare i olika länder. Kommunikationen med läsarna innefattar även rådgivning utifrån artiklarnas innehåll.

### **Arrangerande av konferenser/ seminarier/ utbildningsinsatser samt medverkan vid andra aktörers evenemang**

Under året arrangerades ett antal konferenser, seminarier och utbildningsinsatser samt att ILLI:s personal medverkade i andra organisationers/aktörers evenemang, bland annat följande:

- 6/3 deltog Ola Linder och Paul Lappalainen i ett [rundabordssamtal](#) om implementeringen av Funktionsrättskonventionen på Raoul Wallenberg-institutet i Lund.
- 27/3 - 28/3 2017: Julius Ntobauh och Maria Chöler deltog på en kurs i tyska Trier om [europeiska funktionshinder lagar och implementeringar av FN-konventionen](#).
- 28/3: Ola Linder höll workshop på en [konferens om bostadsdiskriminering](#).
- 21/4: Utbildning för Byrån för lika rättigheter, ADB Stockholm syd och ADB Uppsala.
- 13/5. Ola Linder höll workshop om diskrimineringslagen på Astma- och allergiförbundet riksträff.
- 29/5 : Utbildning för Örebro rättighetscenter, Rättighetscentrum i Dalarna, Byrån mot diskriminering i Östergötland och Diskrimineringsbyrån Humanitas i Eskilstuna/Västerås).
- 29/5: Seminarium för civilsamhället i samarbete med Örebro rättighetscenter.
- 2/6: Hanna Gerdes ledde heldagen [Anmälningsskola – få koll på diskrimineringslagen!](#)

- 4/7: I [Almedalen](#) hölls ett välbesökt [lunchseminarium](#) och fem kortare utfrågningar med bl a Morten Kjaerum från Raoul Wallenberginstitutet och Hanna Gerdes om det utvidgade kravet på "aktiva åtgärder".
- 25/8: Seminarium om Funktionsrättskonventionen och diskrimineringslagen på Från snack till verkstads sommarskola om funktionshinder och mänskliga rättigheter.
- Den 3/10 deltog ILI i den svenska funktionshinderrörelsens [möte med Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter](#), Nils Muižnieks.
- 4/10: Utbildning för Malmö mot diskriminering och ADB Helsingborg.
- 18/10: Seminarium för civilsamhället i samarbete med ADB Uppsala.
- 19/10: Maria Chöler deltog på och skrev om en konferens om samverkan kring [tillgänglighetsarbete i Uppsala](#).
- 24/10: Monter på Mänskliga rättigheters dag i Trollhättan.
- 25/10: Utbildning för Göteborgs rättighetscenter och ADB Trollhättan.
- 10/11: Seminariet "[Det är dags att få rätt! Men hur gör vi?](#)" på [MR-dagarna](#) lett av Susanne Berg.
- 18/11: Ola Linder och Maria Chöler föreläste i Göteborg om [diskriminering och rättsläget för ledarhundsförare](#).
- 21/11: Seminarium för civilsamhället i samarbete med Norrbottens rättighetscentrum.
- 22/11: Seminarium för civilsamhället i samarbete med Västerbottens rättighetscentrum.

## Publikationer, intervjuer, remissvar och framträdanden i olika medier

ILI:s personal publicerade under året nyhetsartiklar, text-, bild- och rörligt material i olika medier.

- På [Assistanskoll](#)s hemsida har 140 nyhetsartiklar om personlig assistans publicerats under året.
- På [Lagen som verktygs](#) hemsida : Intervjuer har publicerats med juristerna [Annika Jyrwall Åkerberg](#), Hanna Gerdes, [Anna Bruce](#), Laura Carlson, [Kerstin Burman](#) och Andreas Pettersson. Uppsatser har publicerats om [bristande tillgänglighet och högre studier, rätten till självständighet i Funktionsrättskonventionen](#) och [bristande tillgänglighet i grundskolan](#). Jennifer Jungelin har skrivit om [ungdomars syn på diskriminering](#). Ett debattinlägg av juristen Richard Sahlén om [diskriminering och lönebidrag](#) har publicerats. Hemsidan <https://lagensomverktyg.se/> hade 2017 12 000 besök och 21 000 sidvisningar. Trafiken kommer främst från Facebook. Lagen som verktygs Facebooksida har 205 följare och Twitterkontot 226 följare. [Nyhetsbrevet](#) hade 206 prenumeranter och gick ut med nio nummer under året.
- Lagen som verktyg kommenterade prop. 2016/17:220 om att ta bort diskriminerings- undantaget för småföretag.
- Tillsammans med STIL gav ILI ett [remissvar](#) på förslagen i utredningen Bättre skydd mot diskriminering (SOU 2016:87).
- Projektet har bidragit med sin kompetens i den svenska funktionshinderrörelsen; [Svar till FN:s högkommissionär om artikel 13](#) om tillgång till rättssystemet.
- Projektet har berett svar på FN Funktionshinderkommitténs utkast till allmänna kommentarer om artiklarna 19 och 5, samt även varit behjälplig vid översättningar av allmänna kommentarer 3 och 4 till svenska.
- Emil Erdtman och Ola Linder har intervjuats i bland annat Lag & avtal 2/2017, Liv nr 3/2017 och [Läs&skriv nr 4/2017](#).

- En [debattartikel](#) publicerades den 6 oktober i Dagens juridik tillsammans med Funktionsrätt Sverige, Lika unika, RFSL, Malmö mot diskriminering och Göteborgs rättighetscenter.

## Studiebesök till ILI

Under året har ILI tagit emot följande studiebesök:

- 9/2: studiebesök från Japan om De-institutionalization och personlig assistans
- 4/7: Miro Griffiths doktorand vid Manchester University besökte ILI och pratade med Adolf Ratzka om framtida utveckling av Independent Living.
- 1/9: I-Living från Grekland besökte ILI med en grupp av 15 personer. Intresse fanns om Independent Living och personlig assistans i Sverige.

## Föreningen Med lagen som verktyg

Föreningen Med lagen som verktyg bildades 2015 på initiativ av ILI m.fl. men bedrivs i egen regi som en medlemsbaserad ideell förening. Föreningen bär (liksom projektet ovan) namnet Med lagen som verktyg och dess verksamhet kompletterar projektverksamheten. Föreningen driver medlemmarnas diskrimineringsärenden, om nödvändigt, i domstol. Utöver detta informerar föreningen om civila och mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättningar, ger råd och information kring funktionshinderdiskriminering. ILI har under året bidragit med visst administrativt stöd.

Föreningen har under året diskuterat inkomna diskrimineringsfall på styrelse- och medlemsmöten. Tolv olika [rättsärenden](#) var aktiva, varav minst ett drivs av en advokat pro bono. Föreningen har också arbetat med en rättsaktion mot dyslexidiskriminering vid de nationella proven tillsammans med ett par antidiskrimineringsbyråer. Projektet Lagen som verktyg har analyserat och utbildat runt fallen.

Den ideella föreningens processförande verksamhet behöver utvecklas och säkerställas för en tid när inte projekten längre har finansiering. Ett [seminarium om dessa framtidsfrågor](#) hölls den 12 maj med jurister och representanter för funktionshinderrörelsen. Ett [förslag till oberoende rättscentrum](#) som ska arbeta med både strategiska rättsprocesser, utbildning och kompetensutveckling låg på bordet.

## Samverkan med funktionshinderrörelsen i Sverige och internationellt samt övriga professionella kontakter

Genom vårt långa gemensamma arbete med andra organisationer för att bygga ut och försvara våra medborgerliga rättigheter och öka våra konkreta möjligheter till att leva som andra har ILI byggt upp goda kontakter inom det svenska civila samhället på vårt område. Med detta breda nätverk har vi lätt kunnat hitta medsökande för projektansökningar och för annat samarbete. Vi har även goda internationella kontakter genom vårt långvariga engagemang i den internationella Independent Living-rörelsen inom Disabled People's International och ENIL, det europeiska nätverket för Independent Living, samt genom många samarbetsprojekt och ömsesidiga erfarenhetsutbyten.

ILI har med åren blivit en internationell informations- och kontaktförmedling vilket har hjälpt oss att utöka vårt nätverk och fördjupa vårt samarbete med andra organisationer. På det sättet har vi tillsammans med många andra aktörer kunnat bidra till en ökad utvecklingstakt på funktionshinderområdet i en rad länder när det gäller policy för tillgänglighet, personlig assistans,

tekniska hjälpmedel och arbete. Frågorna kan gälla projekt, litteraturkällor, kontaktförmedling med andra organisationer och experter eller rör enskilda personer som behöver stöd och råd.

## **ILI:s personal har under året varit:**

### **Adolf Ratzka:**

- Medlem i redaktionsrådet ("Overseas Editor") och "peer reviewer" för tidskriften ("Overseas Editor") "Disability and Society", Storbritannien.
- Distinguished Fellow och "peer reviewer" för tidskriften "The Review of Disabilities Studies", Center on Disability Studies, University of Hawaii.
- Medlem i International Advisory Council, Ecoplan.
- Styrelseledamot i Stiftelsen till Rolf Bergfors minne.
- Styrelseledamot i Access Sweden.
- Ordförande i den ideella föreningen Med lagen som verktyg.

### **Jamie Bolling:**

- ENIL direktör fram till oktober 2017 och ENIL Senior adviser från oktober 2017 ([European Network on Independent Living](#))
- Medlem i ENILs Management Team och Audit Committee.
- Styrelseledamot i [Bente Skansgårds Independent Living Fond](#).
- Vice Ordförande i [STILs styrelse](#).
- Valberedare i [Svenska FN Förbundet](#)

## **ILI:s personal**

I personalstyrkan finns en rik variation av kompetenser och erfarenheter, många med egna funktionsnedsättningar, en jämn fördelning mellan kön, stor spridning mellan åldrar och med ursprung i flertalet olika länder. ILI:s personal har under 2017 bestått av följande personer, varav de flesta har arbetat deltid, några endast under kortare perioder:

**Adolf Ratzka**, verksamhetsledare fram till okt 2017 och projektmedarbetare för projektet Disabled Refugees Welcome.

**Algren Morgan**, projektmedarbetare för Assistanskoll och Med lagen som verktyg.

**Caroline van Mourik**, projektmedarbetare för Med lagen som verktyg och administration.

**Emil Erdtman**, journalist och projektledare för Med lagen som verktyg från och med mars 2017.

**Erik Tillander**, journalist och projektmedarbetare för Assistanskoll

**Jamie Bolling**, verksamhetsledare fr.o.m okt 2017, projektledare för Disabled Refugees Welcome.

**Johanna Andersson**, projektledare för PA-tips.

**Julius Mvenyi Ntobuah**, fältarbetare för projektet Disabled Refugees Welcome.

**Kenneth Westberg**, journalist och projektledare för Assistanskoll.

**Linda Robertsson**, kanslichef inkl. administration och ekonomi.

**Maria Chöler**, jurist och projektmedarbetare för Med lagen som verktyg och projektmedarbetare för IDRDN



**Ola Linder**, jurist och projektmedarbetare för Med lagen som verktyg.

**Paul Lappalainen**, projektledare för Med lagen som verktyg fram till februari 2017.

**Philip Day**, webbansvarig, databasprogrammerare och projektmedarbetare för Assistanskoll, Med lagen som verktyg/Anmälningstjänsten och Disabled Refugees Welcome.

**Rahel Abebaw Atnafu**, fältarbetare och administratör för projektet Disabled Refugees Welcome.

**Riitta-Leena Karlsson**, projektmedarbetare för projektet Disabled Refugees Welcome.

**Samvel Atabekyan**, kommunikatör för projektet Disabled Refugees Welcome.

**Sooz Romero Orellana**, fältarbetare och metodutvecklare för projektet Disabled Refugees Welcome.

#### **Följande personer har arbetet på konsultbasis eller i form av praktik:**

**Elena Quiñonez och Sebastian Ferrer**, stod för ekonomitjänster på konsultbasis.

**Maria Chöler**, praktikant för Med lagen som verktyg under våren.

**Paul Lappalainen**, jurist/konsult under juli - december för Med lagen som verktyg.

**Selina Griesser**, PHD student.

## **Finansiering**

#### **ILI tackar:**

- [STIL/ILU](#), Stiftarna av Independent Living i Sverige, som bidragit till ILIs verksamhet med finansiellt stöd.
- [Allmänna Arvsfonden](#) som finansierat projekten [Med lagen som verktyg](#) och [Disabled Refugees Welcome](#).
- [Petrus och Augusta Hedlunds stiftelse](#) som har finansierat projektet [PA-tips](#).
- [Bente Skansgårds Independent Living Fund](#) som finansierat IDRDN och förberedelser av den internationella konferensen i maj 2018.

Utöver detta har ILI:s verksamhet finansierats genom annonser på Assistanskoll.se.

## **Styrelsens sammansättning och möten**

**Adolf Ratzka**, Stockholm, importerade 1983 Independent Living-filosofin till Skandinavien, initiativtagare till [STIL](#) och dess ordförande fram till 1995, [ENIL](#):s förste ordförande 1989-1992, grundade tillsammans med Rolf Bergfors [GIL](#) och [Independent Living Institute](#) och har varit dess verksamhetsledare sedan 1993 fram till september 2017.

**Bengt Elmén**, Stockholm, författare, debattör och föreläsare, styrelseledamot i STIL, kanslichef i STIL 1987-1991.

**Gunilla Andersson** - suppleant för Bengt Elmén, styrelseledamot STIL sen 2006 och dess vice ordförande sedan 2016, ordförande i Reumatikerförningen Lidingö sedan 2016.

**Jamie Bolling**, Härnösand, är människorättsförsvarare med fokus på funktionshinderfrågor, verksamhetsledare för [ENIL](#) 2009 - 2017, ledamot i MP:s partistyrrelse, ordförande för STIL och forskarstuderande.

**Judith E. Heumann**, Washington DC, USA, är en av de främsta internationellt kända Independent Living-aktivisterna för bl a sin roll i rörelsens 28 dagarsockupation av Federal Building i San Francisco som tvingade den federala regeringen att skriva på Section 504 of Rehabilitation Act of 1973; sitt arbete för [Center för Independent Living Berkeley](#) (där hon bl a lade grunden till dagens [Disability Rights Education and Defense Fund](#)); initiativtagare till och verksamhetsledare, tillsammans med [Ed Roberts](#), för [World Institute on Disability](#); statssekreterare (Assistant Secretary) för Office of Special Education and Rehabilitation Services, [US Department of Education](#) 1993 - 2001; [World Bank Group](#) förste Advisor on Disability and Development 2002-2006; Director, Department of Disability Services, District of Columbia; Special Advisor on Disability Rights for the US State Department 2010 – 2017.

**Kalle Könkkölä**, Helsingfors, Finland, är verksamhetsledare för [Tröskeln](#), det första europeiska Independent Living-centret som han tog initiativet till år 1973, medgrundare av det finska miljöpartiet De gröna, tidigare finsk riksdagsledamot, tidigare ordförande i [Disabled People's International](#), samt grundare av och ordförande i [Stiftelsen Abilis](#) m m.

**Kapka Panayotova**, Sofia, Bulgarien, är ordförande i [ENIL](#), det europeiska nätverket för Independent Living, grundare och verksamhetsledare för [Center for Independent Living, Sofia](#).

Under 2017 hade styrelsen två styrelsemöten, ett via Skype den 28 maj och ett via email med ett per capsulam beslut från den 10 December. Utöver det har regelbunden kontakt skett via mail och telefon.

## **Stockholm, 2018 -**

Adolf Ratzka

Bengt Elmèn

Jamie Bolling

Judith E. Heumann

Kalle Könkkölä

Kapka Panayotova